

6.3.2020

Lisätietoa Kansanedustaja Rantasen kysymykseen luonnon monimuotoisuuden kannalta haitallisista tuista

Biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen (CBD) 10. osapuolikokouksessa hyväksyttiin strateginen suunnitelma, jossa pyritään muun muassa asteittain vähentämään, muuttamaan tai poistamaan luonnon monimuotoisuuden kannalta haitalliset tuet vuoteen 2020 mennessä. Lokakuussa 2014 CBD:n 12. osapuolikokous asetti tavoitteeksi kartoittaa kansallisesti luonnon monimuotoisuudelle haitalliset tuet vuoden 2015 loppuun mennessä ja viimeistään vuonna 2018 esittää suunnitelma haitallisten tukien karsimiseksi tai uudistamiseksi.

Valtion periaatepäätökseen kansallisesta biodiversiteettistrategiasta sisältyy seuraava tavoite:

”Tavoite 3. Luonnon monimuotoisuudelle haitalliset kannustimet ja tuet on kartoitettu ja suunnattu uudelleen ja luonnon monimuotoisuuteen liittyvää taloudellista ohjausta on vahvistettu ottaen huomioon sosiaaliset, taloudelliset ja kulttuuriset olosuhteet.”

Kansallisen biodiversiteettistrategian toimintaohjelmassa toimenpiteenä haitallisten tukien selvittämisestä on kirjattu:

”5) Kartoitetaan luonnon monimuotoisuudelle haitalliset tuet ja suunnataan niitä uudelleen ottaen huomioon sosiaaliset, taloudelliset ja kulttuuriset olosuhteet. Selvitetään miten luonnon monimuotoisuutta koskevat velvoitteet saavutetaan entistä kustannustehokkaammin taloudellisia ohjauskeinoja, kuten kannustimia ja verotusta kehittämällä.”

Haitallisten tukien selvitys ilmestyi vuonna 2013. OECD:n (1998) määritelmän mukaan tuki luokitellaan ympäristön kannalta haitalliseksi, mikäli se aiheuttaa enemmän ympäristöhaittaa kuin tapahtuisi ilman tukea. Selvityksessä käytettiin tätä määritelmää. Haitallisten ympäristövaikutusten ohella myös tuen sosiaaliset ja taloudelliset hyödyt tulee ottaa huomioon muutosvaihtoehtoja pohdittaessa. Myös näitä vaikutuksia tarkasteltiin selvityksessä. Mikäli tuen poistamisesta aiheutuvat taloudelliset ja sosiaaliset haitat ovat suuremmat kuin saavutettavat ympäristöhyödyt, ei tukea kannata poistaa. Mikäli tuen poistamisesta seuraavat hyödyt ylittävät siitä aiheutuvat haitat, on muutos perusteltu. Vaikka hyödyt ja haitat tunnettaisiin, on niiden yhteismitallistaminen vaikeaa. Selvityksen mukaan ympäristön kannalta haitallisia tukia on Suomessa lähinnä energia-, liikenne-, asumis- ja maataloussektoreilla. Näistä liikennesektorin osuus on suurin.

Vuonna 2015 julkaistu selvitys luonnon monimuotoisuudelle haitallisista tuista koski silloisia tukijärjestelmiä ja pyrki tunnistamaan niiden mahdollisia vaikutuksia luonnon monimuotoisuudelle. Tarkastelun pääpaino oli verotuissa ja budjettituissa. Ympäristön kannalta haitalliset tuet ovat pääosin verotukia.

Kansainvälisesti haitallisiin tukiin käytetään 500 miljardia USD vuodessa (fossiiliset polttoaineet, maatalous, kalastus). Haitallisista tuista luopumista pidetäänkin yhtenä

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

tehokkaimmista keinoista pysäyttää monimuotoisuuden väheneminen. Myös Suomessa on syytä jatkaa haitallisten tukein karsimista.

Lisätietoa haitallisista tuista löytyy:

Ympäristölle haitalliset tuet - julkaisu (2013)

https://www.ym.fi/download/YMra132013_Ympariston_kannalta_haitalliset_tuet/b3e047cc-dd7a-4897-ba56-513fdbc50c5f/40297

Luonnon monimuotoisuudelle haitalliset tuet - julkaisu (2015)

<https://www.ym.fi/download/noname/%7B7EDE879F-08B5-4803-91D1-EC48D5470C54%7D/108021>